

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей
історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Інформаційно-комунікаційні технології у
навчанні історії**

Освітня програма “Середня освіта (історія)” (перший (бакалаврський)
рівень)

Спеціальність 014 “Середня освіта (історія)”

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії Центральної та Східної Європи
і спеціальних галузей історичної науки
Протокол № 1 від “___” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні історії
Викладач (-і)	Вітенко Микола Дмитрович, к. і. н., доц.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-46
E-mail викладача	mykola2010v@gmail.com
Формат дисципліни	2.2.2 Цикл професійної підготовки. Вибіркові дисципліни. Теоретична підготовка. Дисципліни вільного вибору студента.
Обсяг дисципліни	3 кредити, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійної роботи
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), або ж щосередини після занять з 13.30 до 17.00 в 611 аудиторії.
2. Анотація до курсу	
<p>“Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні історії” є важливою складовою частиною навчального процесу здобувачів вищої освіти за спеціальністю Середня освіта (історія). Особливістю курсу є його прикладний характер, а також потреба постійного навчання.</p> <p>Глобальні зміни в інформаційній, комунікаційній, професійній та інших сферах сучасного суспільства вимагають коригування змістових, методичних і технологічних аспектів освіти, перегляду колишніх ціннісних пріоритетів, розвитку нових педагогічних технологій. Вирішальним чинником суспільного розвитку є творча людина, відповідно акцент у сучасній освіті переноситься на формування в дітей нових якостей особистості: креативності мислення, комунікативності, уміння логічно мислити й робити правильний вибір у зміні видів діяльності, відповідальності й самостійності тощо. Лише творча особистість в сучасних умовах може мати професійні досягнення, здійснювати самореалізацію та самоствердження, стати успішною особисто і зробити успішною свою родину.</p> <p>Основним положенням змісту освіти повинно стати особистісне пізнання світу. Ключовим поняттям за такого підходу є не «вивчення», а «долучення» до світового досвіду культури в широкому розумінні цього слова. Сучасна освіта має підготувати людину, здатну охоче творити і сприймати зміни, нововведення. У той же час традиційна система шкільної історичної освіти не в змозі повною мірою забезпечувати умови для розвитку творчих здібностей школярів, тому сучасні педагогіка та педагогічна психологія інтенсивно розробляють нові освітні технології, побудовані на дослідницькій діяльності дитини в процесі навчання.</p>	

Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 – Середня освіта (історія) теоретичних знань та практичних умінь з використання інформаційно-комунікаційних технологій – технологій, пов'язаних зі створенням, збереженням, передачею, обробкою та управлінням інформацією. Цей широко вживаний термін включає в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформаційними ресурсами.

3. Мета та цілі курсу

Мета дисципліни “Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні історії” полягає у ознайомленні студентів із навчально-методичним забезпеченням та інформаційними ресурсами навчання історії в освітніх закладах, а також із сучасними інформаційно-комунікативними технологіями навчання, що дозволить вдосконалити механізми управління системою освіти на основі використання автоматизованих банків даних науково-педагогічної інформації, інформаційно-методичних матеріалів, комунікаційних мереж; вдосконалення методології і стратегії відбору змісту, методів і організаційних форм навчання; створення методичних систем навчання, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу учня, на формування умінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну, експериментально-дослідницьку діяльність, різноманітні види самостійної діяльності по обробці інформації; створення і використання комп'ютерних тестуючих, діагностуючих, контролюючих і оцінюючих систем.

Інтернет для історика в його роботі є не просто корисним, а необхідним. В той же час, пошук інформації – одне з найпоширеніших, але, разом з тим, і одне з найскладніших завдань. Пошук інформації в інтернеті стає мистецтвом і вимагає певного досвіду і знань, якими сучасній людині треба володіти. Отже, питання про те, як професійно працювати з історичними інтернет-ресурсами є надзвичайно актуальним. Даний навчальний курс, не претендуючи на вичерпність відповіді на це питання, покликаний дати деякі практичні поради при пошуку історичної інформації в інтернеті.

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення даного курсу студенти отримують знання з таких проблем:- чинні шкільні програми, підручники, методична література та інформаційні ресурси;- сучасні засоби навчання історії;- сучасні технології навчання історії:- інформаційно-комунікативні технології навчання; - дистанційна освіта; - модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище - проблеми сучасної методики. Основні вміння, що формуються у процесі методичної підготовки студентів: - готувати і проводити уроки різних типів; - складати план-конспект уроку за допомогою конструктору уроків; - використовувати мультимедійні засоби навчання; - складати календарно-тематичне планування навчання історії; - шукати методичну інформацію в інтернеті; - формувати персональний сайт; - працювати з науково-методичною літературою.

Інтегральна компетентність – на основі засвоєних знань, умінь і навичок із дисципліни “Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні історії” здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (C1).

Комунікативна – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації (усна відповідь, реферат, есе, доповідь на науково-звітній конференції ін.) (C2, C16).

Лінгвістична – здатність володіти іноземною мовою для пошуку і опрацювання іншомовних історичних праць і джерел (C3).

Інформаційно-цифрова компетентність – здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації із історії (C4).

Соціальна і громадянська компетентність – здатність до міжособистісної взаємодії, вміння працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; уміння попереджати і розв’язувати конфлікти, досягати компромісів; діяти громадсько і соціально відповідально і свідомо та з почуттям поваги до оточуючих, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (C6).

Навчання вчитись – здатність вчитися і спільно, і автономно, здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного) під час самостійної роботи із дисципліни, підготовки проблемних питань, проектів, самостійне набуття нових компетентностей, а також здатність виявляти і творчо підходити до вирішення проблем, ухвалювати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї, під час захисту проектів, прес-конференції, захисту проблемних питань брати відповідальність і виявляти ініціативу, визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов’язки, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати прогрес і результати навчання (C7).

Загальнокультурна компетентність (C8) – це здатність аналізувати й оцінювати історичну інформацію, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного суспільства; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність в світі (C8).

Екологічна компетентність і здоровий спосіб життя – це здатність на основі вивченого матеріалу усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров’я людини, прагнення до його збереження; здатність до здійснення професійної діяльності згідно з вимогами охорони праці й техніки безпеки; здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя (C9).

Фахові (предметні) компетентності:

Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання з історії, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті

формування цілісної історичної картини Європи і світу, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти (C10).

Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчений матеріал з історії, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях (C11).

Розуміти і застосовувати внутрі і міжпредметні зв'язки, мати синтетичне мислення (C12).

Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях (C6, C7, C11).

Здатність застосовувати знання, уміння і навички для розробки навчально-методичного забезпечення дисципліни, зокрема логічно-структурних схем ін. (C13).

Здатність володіти термінологією і науковою періодизацією (C15).

Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації (зокрема, презентаціями, картами, таблицями ін.) (C16).

Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, основних джерел із дисципліни, вміння їх критично аналізувати, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (C17).

Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп (C18).

Здатність до усвідомлення призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів (зокрема його виховної та світоглядотворюючої ролі), важливості збагачення професійних якостей відповідно до нових суспільно-політичних реалій; усвідомлення необхідності подальшого навчання (C21).

Здатність на основі вивченого матеріалу, ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки (C22).

Формувати економічну грамотність і підприємливість на основі вивчення економічних питань історії. (C23).

Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять, здатність використати на практиці здобуті знання із дисципліни з метою проведення громадянсько-патріотичного виховання серед молоді (C24).

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
5	014“Середня освіта (історія)”	3		вибірковий	
Тематика курсу ¹					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Організація робочого місця історика. 1. Комп'ютер і обладнання до нього. 2. Програмне забезпечення: основні вимоги. 3. Специфіка роботи з базами даних. 4. Дотримання правил безпеки.	Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.	Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	1-2 тижень вересня 2019 р.
Тема 2. Загальні підходи до дослідницької діяльності учнів у процесі вивчення історії. 1. Уміння бачити проблеми. 2. Розвиток умінь висувати гіпотези. 3. Методика роботи з історичними джерелами. 4. Презентація дослідницьких робіт.	Семинарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.	Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	2-3 тижень вересня 2019 р.
Тема 3. Сучасна українська інтернет-археографія. 1. Веб-археографія та види електронних публікацій писемних джерел. 2. Історичні джерела на веб-порталі Держкомархіву. 3. Електронні бібліотеки.	Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.	Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	3-4 тижень вересня 2019 р.

¹ При підготовці до семінарських занять та виконанні завдань по самостійній роботі просимо також використовувати навчально-методичний посібник із курсу де більш детально розглядається проблематика занять, наведено поради для покращення підготовки, вміщено розширену версію актуальної наукової літератури. Посібник завантажено у систему дистанційного навчання <http://www.d-learn.uif.ua/>.

4. Колекції оцифрованих джерел на сайтах Інституту історії України НАН України та бібліотечних установ.					
Тема 4. Інформаційне управління школою. 1. Навчальні плани. 2. Методичні об'єднання вчителів. 3. Методичний портал. 4. Навчальні програми. 5. Календарно-тематичне планування. 6. Електронні та паперові підручники і посібники, атласи та контурні карти.	Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.	Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	4 тиждень вересня – 1 тиждень жовтня 2019 р.
Тема 5. Самоосвіта вчителя. 1. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. 2. ВППО, Всеукраїнський конкурс «Вчитель року». 3. МАН. 4. ЗНО. 5. Учнівські олімпіади з історії.	Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.	Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	1 – 2 тиждень жовтня 2019 р.
Тема 6. Класна документація і діловодство. 1. Ведення класного журналу: електронний варіант. 2. Учнівські щоденники: електронний варіант.	Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.	Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	2 тиждень жовтня 2019 р..
Тема 7. Блоги вчителів історії. 1. Створення власного сайту чи блогу майбутнього вчителя	Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.	Баханов К. О. Інноваційні системи, технології	Робота з історичними термінами, історичними постатями,	5/5	3 тиждень жовтня 2019 р.

історії. 2. Зустріч з вчителем історії.		та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.	історичними джерелами.		
Тема 8. Сучасні технології навчання історії. 1.Класифікація. Загальна характеристика. 2.Інформаційні технології у навчанні історії. 3.Роль вчителя у формування інформаційної компетенції учнів. 4.Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі. 5.Використання мережевих технологій у навчанні історії.	Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.	Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	4 тиждень жовтня 2019 р.
Тема 9. Створення та застосування презентації у навчанні історії. 1.Віртуальні навчальні екскурсії у процесі навчання історії. 2.Використання ВЕБ-квесту як методу розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі вивчення історії	Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.	Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	1 тиждень листопада 2019 р.
Тема 10. Робота з відеоматеріалами. 1.Телекомунікаційні мережі та їх інтеграція з інформаційними технологіями. 2.Дидактичні можливості телерадіомовлення.	Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.	Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.	Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.	5/5	2 тиждень листопада 2019 р.

<p>Тема 11. Підготовка та використання тестів. 1.Тестування як спосіб визначення рівня знань і вмій учня за допомогою спеціальних тестових завдань у вигляді запитань або завдань.</p>	<p>Лекція, 2 год. Самостійна робота 4 год.</p>	<p>Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.</p>	<p>Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.</p>	<p>5/5</p>	<p>3 тиждень листопада 2019 р.</p>
<p>Тема 12. Конструктор уроку. 1.Використання ІКТ на заняттях з історії. 2.Підготовка та проведення навчальних занять.</p>	<p>Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.</p>	<p>Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.</p>	<p>Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.</p>	<p>5/5</p>	<p>4 тиждень листопада 2019 р.</p>
<p>Тема 13. Дистанційне навчання. 1.Дистанційне навчання як система відкритих освітніх послуг. 2.Форми та методи дистанційного навчання.</p>	<p>Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.</p>	<p>Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с.</p>	<p>Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.</p>	<p>5/5</p>	<p>1 тиждень грудня 2019 р.</p>
<p>Тема 14. MOODLE. MOODLE — модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище —навчальна платформа призначена для об'єднання педагогів, адміністраторів і учнів(студентів) в одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створенняперсоналізованого навчального середовища. Можливості для викладачів та студентів.</p>	<p>Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.</p>	<p>Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.</p>	<p>Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.</p>	<p>5/5</p>	<p>2 тиждень грудня 2019 р.</p>

<p>Тема 15. Пошук інформації в Інтернеті. 1. Специфіка формулювання запиту у Гугл. 2. Інтернет-ресурси для істориків. 3. Основні групи джерел, представлені в Інтернеті 4. Колекції мультимедіа-ресурсів по темах уроків. 5. Особливості бібліографічного пошуку. 6. Метапошукові бібліографічні системи.</p>	<p>Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 4 год.</p>	<p>Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя, 2000. – 160 с. Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів . – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.</p>	<p>Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами.</p>	<p>5/5</p>	<p>3 тиждень грудня 2019 р.</p>
--	---	---	--	------------	---------------------------------

6. Система оцінювання курсу

Шкала перерахування оцінок

Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
90-100	відмінно	5	A	зараховано
81-89	добре	4	B	
71-80			C	
61-70	задовільно	3	D	
51-60			E	
25-50 (50-100)	Допускається до здачі іспиту (виставляється залік)			
0-25 (0-50) (за роботу в семестрі)	незадовільно (оцінка автоматично виставляється у відомість)	2	FX	Не зараховано
Сума балів по талону № 1, 2 0-50	незадовільно	2	FX	

Сума балів по талону № 3 0-50	незадовільно	2	F		
Загальна система оцінювання курсу	Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить до заліку:				
	Поточний контроль	Контроль на роботі	Колоквіум	Самостійна робота	Всього
	35 балів	30 балів	20 балів	15 балів	100 балів
Семінарські заняття (поточний контроль)	<p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від “1” до “5”. Позначення “0” виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов’язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.</p> <p>Пропущене з поважних причин заняття студент може “відпрацювати” у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило “відпрацювання”</p>				

	проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).	
Вимоги до контрольної роботи	Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти залік за талоном № 2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного (на знання історичних джерел), 1 знання термінів та 1 на знання хронології. Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):	
	Завдання	Кількість балів
	1 теоретичне	10 балів
	2 теоретичне	10 балів
	3 практичне	5 балів
	4 знання термінів	3 бали
	5 знання хронології	2 бали
Колоквіум	Оцінювання рівня засвоєння цілого блоку питань, що виносяться на самостійне вивчення студентів відбувається у вигляді усного колоквіуму. Перелік питань додається. Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів)	
	Критерії	Бали
	глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів
	правильна стисла відповідь	12-15 балів
	поверхова відповідь	8-11 балів
	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів
	розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали

	неправильна відповідь або її відсутність	0 балів														
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.</p> <p>Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.</p> <p>Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату.</p> <p><u>Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Критерії</th> <th>б семестр</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції</td> <td>- 12-15 балів</td> </tr> <tr> <td>● обґрунтоване розкриття проблеми</td> <td>- 9-11 балів</td> </tr> <tr> <td>● тема розкрита неповно</td> <td>- 6-8 балів</td> </tr> <tr> <td>● реферат суто компілятивного рівня</td> <td>- 3-5 балів</td> </tr> <tr> <td>● розкритий лише окремий аспект</td> <td>- 1-2 бали</td> </tr> <tr> <td>● реферат не зарахований</td> <td>- 0 балів</td> </tr> </tbody> </table>		Критерії	б семестр	● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів	● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів	● тема розкрита неповно	- 6-8 балів	● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів	● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали	● реферат не зарахований	- 0 балів
Критерії	б семестр															
● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів															
● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів															
● тема розкрита неповно	- 6-8 балів															
● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів															
● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали															
● реферат не зарахований	- 0 балів															
7. Політика курсу																
<p><i>Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами.</i></p> <p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу.</p> <p>Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія,</p>																

участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних, індивідуальних) робіт.

Студенти мають інформувати керівництво факультету та викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність:

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Рекомендована література

1. Антонов В. М. Вимоги до створення електронного підручника (на основі досвіду викладання історії) / В.М. Антонов, Л. О. Думан // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004 . – №6. – С. 27-30.
2. Барладін О. Історичний атлас у комп'ютерному класі / О. Барладін, Л. Даценко, Д. Ісаєв // Історія в школах України. – 2005. – №1. – С. 21-223.
3. Баханов К. О. Організація особистісно-орієнтованого навчання: Порадник молодого вчителя. Посібник. / К.О. Баханов. – Х.: Вид. група "Основа", 2008. – 159с.
4. Баханов К.О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти: [монографія] / К. О. Баханов. – Донецьк: ТОВ Юго-Восток, Лтд, 2005. – 384 с.
5. Баханов К. О. Традиції та інновації в навчанні історії в школі: Дидактичний словник-довідник / К.О. Баханов.- Запоріжжя: Просвіта, 2002. – 108с.
6. Бахматюк Я. ІКТ і мультимедійне забезпечення навчального процесу на уроках історії \ Історія України. – 2011. – №37. – С.3-16.
7. Білоцерківець Т. А. Інформаційні технології на уроках історії. Кунцеве, 2008. 64 с. <https://www.slideshare.net/ssuser4fe418/ss-46720540>
8. Бовкун О. В. Використання засобів ІКТ для підвищення ефективності уроку історії [Електронний ресурс] / О.В. Бовкун. – Режим доступу: klasnaocinka.com.ua/ru/article/vikoristannya-zasobiv-ikt-dlya-pidvishchennya-

efek.html

9. Богдановська Л. Методичні умови використання програмних засобів у навчання учнів історії / Історія в рідній школі. – 2015. - №7-8. – С.11-14.
10. Булах І. С, Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посіб. – К. : Майстер-клас, 2006. – 187 с.
11. Ванчицький А. Блоги та мережеві щоденники, їх використання в педагогічній практиці/ [Електронний ресурс] / А. Ванчицький. – Режим доступу: tolik.rov№.ua/?p=184
12. Вегерчук С. М. Використання мультимедійних технологій навчання на уроках історії та правознавства / С.М. Вегерчук, О.В. Тимошенко, Ю.А.Кондратова // Історія та правознавство. – 2006. – № 10. – С. 15-16.
13. Вембер В.П. Що слід враховувати під час структурування навчального матеріалу в електронних підручниках / В. П. Вембер // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 4. – С. 38-42.
14. Верлань А.Ф. Дидактичні принципи в умовах традиційного і комп'ютерного навчання /А.Ф. Верлань, Н.Т. Тверезовська // Педагогіка і психологія. – № 4. – 1998. – С. 126-132.
15. Вовковінська Н.В. Як створити комп'ютерну презентацію: посібник / Н.Вовковінська, С. Литвинова. – К. : Шкільний світ, 2009. – 128с.
16. Волинський В.П. Використання відеоінформації як засобу навчання / В.П.Волинський,НІ. Головка // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 3. – С. 71-76.
17. Волобуєва Т. Рівні підготовки педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій / Т.Волобуєва // Післядипломна педагогічна освіта в Україні. – 2010. – № 1. – С 30-35.
18. Всесвітня історія. Новітня історія 10 клас [Електронний ресурс]: педагогічний програмний засіб. – К. : ПП "АВТ", 2005.
19. Гапон В. Комп'ютерна система для інформатизації навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2001. – №2. – С.85-89.
20. Гевал ПА Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів // Комп'ютер в школі та сім'ї. – 2000. – №3. – С.33-34.
21. Гін А. Прийоми педагогічної техніки. Свобода вибору. Діяльність. Зворотній зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителя / А. О. Гін. – 13 видання. – Х.: «Вид. група «Основа», 2015. - 112с.
22. Гриценко А. Формування інформаційної компетентності: аналіз теоретичного поняття/Історія в школі. №7-8. – С.12-15.
23. Гриценчук О. Реалізація громадянської освіти засобами ІКТ у міжнародній практиці / О. Гриценчук // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 3. – С.42-47.
24. Грицька Т.С. Етапи формування та види інформаційних компетентностей учнів / Т.С. Грицька // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2010. – № 1. – С.41-43.

25. Гуревич Р. Веб-квест як інноваційна технологія навчання у вищій і середній школі. [Електронний ресурс] / Р. Гуревич, М. Кадемія. – Режим доступу: book.net/index.php?p=achapter&bid=8963&chapte.
26. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: [навч. посібн. для студентів педагог. ВНЗ і слухачів інстит. післядипл. освіти] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2004. – 365 с.
27. Гуржій А.М. Засоби навчання: навчальний посібник. / А.М. Гуржій, Ю.О.Жук, В.П. Волинський- К, ІЗМН, 1997. – 208с.
28. Данилова О. Мультимедіа власноруч: текст, графіка, аудіо, анімація, відео / О. Данилова, В. Манак, Д. Манак. – К. : Вид. дім "Шкіл. світ": Вид. Л. Галіцина, 2006. – 120 с.
29. Дементієвська Н. П. Стратегії розвитку навичок критичного мислення в учнів при оцінюванні ресурсів Інтернету. [Електронний ресурс] / Н.П.Дементієвська – Режим доступу: scribd.com/doc/33487253/
30. Дементієвська Н.П. Проектування, створення та використання навчальних мультимедійних презентацій як засобу розвитку мислення учнів [Електронний ресурс] / Н.П. Дементієвська, Н. В. Морзе // Інформаційні технології і засоби навчання. Електронне наукове фахове видання. – 2007. – № 1 (2). – Режим доступу : ime.edu-ua.net/em2/emg.html.
31. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Історія в школах України. – 2004. – № 2. – С. 3.
32. Десятов Д. Використання веб-квесту як методу розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі навчання історії / Історія в школі. – 2012. - № 9. – С.22-25.
33. Десятов Д. Л. Використання відеоджерел на уроках історії / Д.Л.Десятов // Історія та правознавство. – 2005. – № 14. – С. 6-8.
34. Десятов Д. Л. Можливості комп'ютерної програми "MS Publisher)) та її використання на уроках історії / Д.Л. Десятов // Історія та правознавство. – 2006. – № 3. – С. 27-29.
35. Десятов Д. Використання мережевих технологій як засобу організації кооперативної діяльності учнів в процесі навчання історії / Історія в школі. – 2013. - №7-8.- С. 16-19.
36. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології та їх роль в освітньому процесі / С.Дишлева // Режим доступу: osvita.ua/school/tech№1/6804.
37. Драйден Гордон, Вое Джаннет. Революція в навчанні. – Львів, 2005. – 541с.
38. Дрібниця В. Використання комп'ютера на уроках суспільно – гуманітарних дисциплін / В.Дрібниця // Історія і правознавство. – 2005. – № 14. – С.4-5.
39. Дрібниця В. Електронний підручник – сучасний засіб навчання / В.Дрібниця // Історія України. – 2004. – №14. – С.11-13.
40. Дрібниця В. Електронний підручник з історії для 11-го класу /

- В.Дрібниця // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004 . – № 3. – С. 44-45.
41. Дрібниця В. О. Історична інформація в мережі Інтернет// Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 1. – С. 31-37.
42. Дрібниця В. Порівняльний аналіз ППЗ з історії України та всесвітньої історії для загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / В.Дрібниця. – Режим доступу : archive.nbu.gov.ua/e-journals/NarOsv/2007-2/07dvoznz.htm.
43. Електронний атлас з курсу історії України для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Історичні карти, коментарі, ілюстрації, відео сюжети, запитання для самоперевірки, конструктор уроків. ЗАТ "Інститут передових технологій". – 2006.
44. Єфіменко Т. М. Використання інформаційно комунікаційних технологій у процесі вивчення історії та правознавства / Т. М. Єфіменко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 7. – С. 25-31.
45. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – 2-ге вид. – Х.: «Вид. група «Основа», 2012. - 176с.
46. Жадаев Д. Применение ИКТ в преподавании истории в школе [Електронний ресурс] / Д. Жадаев – Режим доступу: history.perm.ru/modules/smartsection/rgipr1go?kegg^=13.
47. Жаріков В. З досвіду використання мультимедійних технологій на уроках історії // Історія в школах України. – 2010. – № 9. – С. 13-15.
48. Завісена Н. Комп'ютеризація освіти в психолого-педагогічній літературі // Рідна школа.-1999.-№7-8.-С.59-63.
49. Задорожній М.І. Інформаційні технології навчання в загальноосвітній школі // Комп'ютерне моделювання та інформаційні технології в освітній діяльності: Збірник наукових праць. – Кривий Ріг: Видавничий відділ КДПУ, 1999.- С.158-168.
50. Закон України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" // zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16&p=1277674139504567.
51. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навч.метод. посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: «Педагогічна думка», 2008. – 256с.
52. Зернецька О.В. Національні антикризові стратегії і громадське телерадіомовлення (досвід США) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: soskin.info/ea/2010/3-4/201028zmist.html.
53. Ігнатова О.М. Дидактичні можливості Інтернет-технологій [Електронний ресурс] / О.М. Ігнатова. – Режим доступу: nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2009_21/Dudakt_mojl_internet_tehnologii.pdf
54. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи / [Н. В. Вовковінська, Ю. О. Дорошенко, Л. М. Забродська та ін.]; за ред. В. М. Мадзігона, Ю. О. Дорошенка. – К : Педагогічна думка, 2003. – 272с.

55. Інформатика: Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. / за ред. О.І.Пушкаря. – К. : Вид. центр "Академія", 2001. – 696 с.
56. Інформаційні та комунікативні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн / навч.метод. посібник. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 176с.
57. Інформаційні технології і засоби навчання: [зб. наук. праць] / за ред. В.Ю.Бикова, Ю.О. Жука. – К : Атіка, 2005. – 272 с.
58. Кадемія М. Ю. Інформаційно- комунікаційні технології навчання : словник-госарій / М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр, Т.Є. Рак. – Львів : "СПОЛОМ", 2011. – 327с.
59. Карташова Л.А. Роль веб-технологій у підвищенні ефективності діяльності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2008. – № 5. – С. 19-22.
60. Карташова Л.А. Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін. [Електронний ресурс] - Режим доступу: knu.kiev.ua/?AC=361&pp=12
61. Кінофрагменти на уроках історії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: wiki.ciit.zp.ua/index.php/Кінофрагменти_на_уроках_історії.
62. Козяр М.М. Віртуальний університет: навч.-метод. Посіб./ [М.М. Козяр, О.Б. Зачко,Т.С. Рак]/ - Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168с.
63. Комаров Ю. Використання мультимедійного комплексу у викладанні історії / Ю. Комаров // Комп 'ютер у школі та сім'ї. – 2004 . – № 2. – С. 36-38.
64. Комп'ютер на уроках истории и обществознания: пособие для учителя / [А.И. Чернов, А.Ю. Морозов, П. А. Пучков, Э.Н. Абдулаев]. – М. : Просвещение, 2009. – 126 с.
65. Копотій В. В. Оцінювання інформаційних ресурсів Інтернет. [Електронний ресурс] – Режим доступу: ksru.kr.ua/wiki/п^х^іго/Оцінювання_інформаційних_ресурсів_Інтернету.
66. Костікова І. Формування культури інформаційно-комунікаційних технологій студентами [Електронний ресурс] / І. Костікова – Режим доступу: eprints.zu.edu.ua/4569/.
67. Кочегарова Л. В. К вопросу о медиадидактике [Електронний ресурс] / Л.В. Кочегарова.– Режим доступу: it-n.ru/profil.aspx?Cat_№=692&d_№=26733.
68. Куліков В.О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів. – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 91 с.
69. Ладиченко Т. Електронний педагогічний програмний засіб в історії – новий крок в оволодінні навчальним матеріалом // Історія в школах України. – 2005. – №4. – С. 35-36.
70. Литвиненко О.О. Мультимедійне середовище: сутність та структура [Електронний ресурс] / О.О. Литвиненко. – Режим доступу: nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/VKhDAK/2011_32/V32-2-15.pdf.

71. Литвинова С. Г. Інформатизація сучасної освіти // Інформатика в школі. – 2009. – № 9. – С. 16-18.
72. Литвинова С.Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя-предметника / С. Г. Литвинова / [Електронний ресурс] -Режим доступу: nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm.
73. Малієнко Ю. Поважати тести (з досвіду роботи використання комп'ютерних тестових комплексів на підсумкових уроках з історії середніх віків). Всесвітня історія. 7 клас / Ю. Малієнко // Історія в школах України. – 2005. – №7. – С. 26-31.
74. Методика использования мультимедиа технологий на уроке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sch19.minsk.edu.by/main.aspx?uid=87101.
75. Мирошниченко В.О. Всесвітня історія. Тести для підготовки до ЗНО 2012 року. Частина II. / В.О.Мирошниченко, А.О.Федчиняк – Х. : Вид. група "Основа", 2012. – 108с. – (Б-ка журналу "Історія та правознавство". Вип.4 (100)).
76. Мисан В. До проблеми характеристики сучасного уроку історії / В.Мисан // Доба. – 2006. – № 1. – С. 1–8.
77. Мокрогуз О.П. ПК як універсальна складова оптимізації роботи вчителя (з практики запровадження комп'ютерних технологій на уроці історії) / О.П.Мокрогуз // Історія в школах України. – 2005. – № 1. – С. 23-27.
78. Мокрогуз О.П. До питання методики застосування мультимедійної презентації PowerPoint на уроках історії // Історія України. Шкільний світ. – 2010. – №11.
79. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології на уроках історії / О.П.Мокрогуз. – Х. : Вид. група "Основа": "Тріада+", 2007. – 192 с.
80. Мокрогуз О.П. Методичні засади використання мультимедійної презентації / Історія в сучасній школі. – 2012. - №4. – С.35-38.
81. Мокрогуз О.П. Методика застосування мультимедійних презентацій у навчанні історії старшокласників: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / О.П.Мокрогуз. – Бердянськ, 2010.
82. Морзе Н. Використання електронного підручника за умов класно-урочної системи навчання / Н.Морзе, В.Вембер // Компютер у школі та сім'ї. – 2008. – №7. – С. 25-30.
83. Морзе Н. Як навчати вчителів, щоб комп'ютерні технології перестали бути дивом на уроці? / Н. Морзе [Електронний ресурс] – Режим доступу: cipre.edu.ua
84. Мирошниченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності «Історія»). Навч. Посібник / за ред.. Баханова К.О. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 296 с.
85. Настільна книга молодого вчителя історії та правознавства / Автори-укладачі І.П. Нікітіна, О.В. Галегова, Ю.О.Нікітін. – Х.: Вид-во "Ранок",

2010. – 256 с.

86. Недзельська В.М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – №3. – С.37.
87. Нестеренко О. В. Інформаційне суспільство і масова інформаційна просвіта // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 4. – С. 5-11.
88. Нетеча Я. Використання аудіовізуальних та мультимедійних засобів на уроках історії / Я. Нетеча // Історія України (Шкіл. світ). – 2006. – №10. – С. 10-15.
89. Огарева А.М. Методика навчання суспільствознавства: навч.-метод. посібник / А.М. Огарева. – Миколаїв: ОІППО, 2012. – Кн.2. – 176 с.
90. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів / [за ред. Ю.І. Машбиця]. – К. : ІЗМН, 1997. – 264 с.
91. Охредько О. Історія та комп'ютер // Історія в школі. – 2000. – №5.-С. 22-25.
92. Охредько О. Комп'ютер на уроках історії // Історія в школах України. – 2001. – №4. – С.23-26.
93. Педагогічний дизайн мультимедійного уроку 1to1.iteach.com.ua/metodych/pidtrymka/?pid=3634.
94. Пенчук І. Функціонально – жанрові особливості телевізійних освітніх програм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_sk/2010_4/files/SC410_14.pdf.
95. Подобед О. Віртуальні навчальні екскурсії історичними просторами України та зарубіжних країн /історія в сучасній школі. – 2012.- №6.- С.27-29.
96. Полянський П. Про переваги і вразливі місця електронних підручників [Електронний ресурс] / П.Полянський. – Режим доступу : osvita.ua/school/school_today/16840/.
97. Пометун О. Методика навчання історії в школі / О. Пометун, Г.Фрейман. – К.: Генеза,2006. – 328 с.
98. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.метод. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
99. Портал підготовки до незалежного оцінювання знань школярів // [Електронний ресурс]Режим доступу: test.svitovsit.ua/default.aspx?id=root.
100. Проценко Г. О. Веб 2.0 – нові можливості Інтернету / Г.О. Проценко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 6. – С 15-18.
101. Рыжкова Н.Г. Использование компьютерного учебника на занятиях по истории в школе.-2000.-№3.-С.52-53.
102. Садкіна В. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємось з радістю. – Х.: Вид. група «Основа», 2016. – 144 с.
103. Садкіна В. І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок.- Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 88 с.
104. Свистунова Т. М. Проблема формування інформаційної культури школярів в умовах становлення Інтернет-суспільства // Інформатика в школі. – 2010. – № 12. – С. 2-12.
105. Сердюк Т. Візуалізація навчального матеріалу з історії як прийом

- інтерактивного навчання / Історія в школах України. – 2009. - №10. – С.21-24.
106. Сотніченко В. Навчальна дія як базова складова технологій навчання / Історія в школах України. – 2008.- С.10-11.
107. Срібняк О. Педагогічний дизайн мультимедійного уроку / О.Срібняк, О.Худобець // Історія України. – 2008. – № 37. – С. 10 – 12; № 38. – С. 11 – 13; № 39. – С. 9 – 11.
108. Створюємо свою першу сторінку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nashni.in.ua/2urok_html.html.
109. Стельмах Б. Дистанційне навчання. Онлайн уроки. [Електронний ресурс] / Б. Стельмах. – Режим доступу: shkola.lviv.ua/2009/11/19/distancijna-osvita-onlajn-uroki/.
110. Тарасенко О. Роздуми про нагальність застосування інноваційно-інформаційних технологій в освіті / О. Тарасенко // Історія України. – 2007. – №39. – С. 8-12.
111. Фоменко А. Деякі підходи до розробки і створення навчальних комп'ютерних програм(комп'ютерних посібників) з історії // Історія в школах України. – 2003. – №1. – С.21-25.
112. Фоменко А., Пометун О. Сучасні комп'ютерні навчальні програми з історії та підходи до їх використання на уроках // Історія в школах України. – 2002. – №3. – С.26-30.
113. Фоменко А.В. Комп'ютер як засіб організації навчально – пізнавальної діяльності учнів на уроках історії (на матеріалах історії стародавнього світу): Автореферат – диск: К– 2003. – 18 с.
114. Хворостенко С. Чи прийде інформатизація навчання в кабінет історії? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: iat.kiev.ua/index./php?page_id=76.
115. Худобець О. Microsoft PowerPoint як інструментальне середовище вчителя історії // Історія та правознавство. – 2006. – №5. – С.25-27.
116. Худобець О. А. Використання технології презентацій в практичній роботі шкільного вчителя історії / О.А. Худобець, Ю.Н. Чебослаєв // Історія та правознавство. – 2005. – №25. – С. 19-21.
117. Худобець О. Інтернет і підліток – культура спілкування та залежність // Історія України. – 2006. – № 19. – С. 15-18.
118. Худобець О. Новітні інформаційні технології: навчити учителя // Історія України. – 2006. – № 17. – С. 18-22.
119. Худобець О.А. Активізація інтересу учнів до історії за допомогою комп'ютерних ігор // Історія в середніх і вищих навчальних закладах України. – 2005. – №2. – С. 44-46.
120. Худобець О.А. Використання комп'ютерного супроводу на уроках історії стародавнього світу в 6 класі / О. А. Худобець // Історія в школах України. – 2006. – № 8. – С. 33-36.
121. Худобець О.А. Доповнити, а не підмінити: з досвіду роботи щодо застосування презентаційних технологій при проведенні уроків історії / О.А.Худобець // Історія в школах України. – 2005. – №3. – С. 2-5.
122. Школа молодого вчителя / Упоряд. М.Голубенко. – К.; Вид. дім

«Шкільний світ»: Вид. Л Галіцина, 2005. – 125 с.

123. Шульга О. Інформаційні технології як один із сучасних засобів навчання /Історія в школі. – 2013. - №6. – С.27-31.

124. Ястребов Л.И. Классификация презентаций [Електронний ресурс] / Л. И. Ястребов. – Режим доступу: openclass.ru/sites/default/files/33-7.doc

125. [Студентський путівник 2020-2021 – Твій шлях до омріяного успіху](https://ipmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/41/2020/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2020-2021.pdf)
<https://ipmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/41/2020/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2020-2021.pdf>

Викладач _____ Вітенко М. Д.